

Jak na pohovor na SŠ: příklady dobré praxe, legislativa

Konkrétní ukázka přijímacího pohovoru na základě příkladů dobré praxe a teorie testování

Ústní pohovor doplňuje to, co ukázal test z matematiky, tj. schopnost logické úvahy, něco vypočítat, převést, přečíst graf, porozumět slovní úloze, řešit strategické a kombinatorické úlohy.

Cílem ústního pohovoru **není** pouze zjistit, **jakou úroveň češtiny uchazeč má**, ale **zjistit**:

- zda **má předpoklady** rozvíjet svůj studijní potenciál
- zda **dokáže plnit své povinnosti**, tj. například zda se na pohovor připravil
- zda **má obecně o další studium zájem**
- zda **má zájem studovat na dané škole**

Zadání ústního pohovoru by mělo být žákům známé dopředu (i čeští žáci znají podobu testu z českého jazyka dopředu), může být zveřejněné třeba na webových stránkách školy.

Části ústního pohovoru:

- A. Ústní část na místě** – zkoušející vybírá otázky z tematických okruhů, doporučujeme začít informacemi o sobě **Co by se mohlo stát?** Pokud budete vymýšlet vlastní otázky, může se stát, že žák/yně otázce, byť jednoduché, neporozumí (místo otázky *Odkud jste?* se zeptáte *Odkud pocházíte?*) a na otázku neodpoví.
- B. Prezentace předem připraveného projevu** – žák si připraví samostatný projev na cca 1 minutu na libovolné téma, k prezentaci může používat obrázky, fotografie v telefonu např. na téma *Můj oblíbený koníček. Můj oblíbený předmět ve škole. Můj kamarád/moje kamarádka. Můj spolužák/moje spolužačka. Moje oblíbená počítačová hra, můj oblíbený seriál, můj oblíbený film, moje oblíbená kniha*

Zkoušející by se měl snažit:

- mluvit pomalu a zřetelně
- přizpůsobit řečovým schopnostem a dovednostem žáka/žákyně především v tempu řeči a slovní zásobě
- pomáhat porozumění – gesty, opakováním, uvedením konkrétního příkladu apod.

Ukázka přijímacího pohovoru

A. Ústní část na místě (zkoušející si vybírá otázky z tematických okruhů)

1. Informace o sobě

- Jak se jmenujete?
- Odkud jste?
- Kdy jste se narodil/a?
- Kolik vám je let?
- Kde jste se narodil/a?
- Kde bydlíte?
- Jak dlouho jste v České republice?
- Máte v České republice nějakého kamaráda/kamarádku? A můžete nám o něm/ní něco říct?

2. Jazyky

- Jaký je váš mateřský jazyk?
- Jakým jazykem doma mluvíte?
- Jaký další jazyk umíte? / Umíte nějaký další jazyk?
- Jaký jazyk se chcete učit a proč?
- Jak dlouho studujete češtinu?
- Mluvíte česky jen ve škole? Máte nějakého českého kamaráda/kamarádku, se kterým/se kterou mluvíte česky?
- Kde jste se češtinu učil/a?
- Chodil/a jste i na kurz mimo školu?
- Co v češtině je pro vás těžké?

3. Základní škola

- Do jaké české školy jste chodil/a? / Na jaké české škole jste studoval/a?
- Jak se česká škola jmenuje?
- V jakém městě je česká škola?
- Který předmět máte rád/a a proč?
- Který předmět nemáte rád/a a proč?
- Jaký je rozdíl mezi českou a ukrajinskou školou? Co vás v české škole překvapilo? (Kolik je dětí ve třídě? Kolik dětí je ve škole? Můžete si vybrat školu, do které budete chodit? Kolik let má základní škola? Je v české škole předmět, který na Ukrajině není? Je nějaký předmět, který se učí na Ukrajině jinak? (tělocvik) Kdy jsou na Ukrajině letní prázdniny? V kolik hodin začíná na Ukrajině vyučování? Kolik hodin jste ve škole? Máte na Ukrajině domácí úkoly?

4. Střední škola

- Proč chcete studovat na naší škole?
- Co chcete dělat? / Jakou profesi chcete dělat?

5. Volný čas

- Co děláte ve volném čase? O víkendu?
- Děláte nějaký sport? Malujete? Hrajete na nějaký hudební nástroj? (na klavír, na kytaru) Máte doma nějaké zvíře? (kočku, psa, papouška) Jak se jmenuje? Natáčíte videa na Instagram nebo Tiktok? Chodíte ven? (do parku, do města) Hrajte hry na počítači? Jaké hry hrajete na počítači?

B. Prezentace předem připraveného projevu na cca 1 min.

Jak a co můžeme hodnotit?

- A. žák se na pohovor připravil, tj. dokáže reagovat na otázky, se kterými měl možnost se dopředu seznámit
- B. žák se umí zeptat, když nerozumí otázce
- C. žákovy odpovědi jsou obsahově srozumitelné
- D. gramatické chyby v odpovědích žáka brání v porozumění zřídka (např. žák/yně může vynechat při vyjadřování minulého času pomocné sloveso *být* jako: *byl venku* místo *byl jsem venku*; nebo použije 2. os. jednotného čísla místo množného čísla ve vyjádřeních jako: *když budeš často číst, naučíš se rychleji česky* místo *když budete číst*)
- E. žákova výslovnost je srozumitelná (řeč může nést výrazné stopy mateřského jazyka včetně intonace)
- F. žák respektuje kulturní specifika České republiky, např. že má přijít na pohovor včas a že se jde o formální situaci nebo umí pozdravit

Komentář k hodnocení:

Jde o tzv. dichotomickou volbu, tj. u jednotlivých otázek si zaznamenáváte: ANO – NE (ano znamená většinou ano, ne znamená většinou ne) – pokud bude výsledek 50:50, můžete dát žákovi/žákyni další doplňující otázku. Pak se podle počtu ANO, NE rozhodnete, zda je výkon žáka/žákyně podle všech kritérií dostatečný.

Možný příklad zápisu:

Protokol o komisionálním rozhovoru k ověření znalosti českého jazyka

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Obor:

Datum rozhovoru:

Informace o sobě	ANO	NE
Jak se jmenujete?		
Odkud jste?		
Kdy jste se narodil/a?		
Kolik je vám let?		
Kde jste se narodil/a?		
Kde bydlíte?		
Jak dlouho jste v České republice?		
Máte v České republice nějakého kamaráda/kamarádku?		

Jazyky	ANO	NE
Jaký je váš mateřský jazyk?		
Jakým dalším jazykem doma mluvíte?		

Základní škola	ANO	NE
----------------	-----	----

Do jaké české školy jste chodil/a?		

Střední škola	ANO	NE
---------------	-----	----

Proč chcete studovat na naší škole?		

Volný čas	ANO	NE
-----------	-----	----

Co děláte o víkendu?		

Komise:

Předseda (jméno a příjmení, podpis):

Zkoušející: (jméno a příjmení, podpis):

Přisedící: (jméno a příjmení, podpis):